

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00527660
Ons Kenmerk : ODH-2018-00107744
Datum : **11 OKT. 2018**

Beschikking

Wet natuurbescherming - Beheer en schadebestrijding

Onderwerp

Op 13 augustus 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, in samenhang met artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het verwijderen van een ooievaarsnest van de schoorsteen aan de IJsvogellaan 92-94 te Leidschendam. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het wegnemen van een nest van de ooievaar (*Ciconia ciconia*).

Ontheffing wordt gevraagd voor de periode 1 augustus 2018 tot en met 31 december 2018.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 5 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 13 augustus 2018 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf de datum van dit besluit tot en met 31 december 2018.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

- 1 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland verleent voor uitvoering van de ontheffing schriftelijk of digitaal toestemming.
- 2 De uitvoerder van de ontheffing dient te voldoen aan de gestelde uitvoeringsregels zoals vermeld op het uitvoeringsformulier van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland.
- 3 De uitvoerder van de ontheffing dient (een kopie van) de ontheffing en (een kopie van) het uitvoeringsformulier, waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld, te kunnen tonen.
- 4 Uiterlijk drie dagen voorafgaand aan de nestverwijdering dient voor 20:00 uur door de uitvoerder melding van de actie te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingWnb@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet een door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland verstrekte uitvoeringscode vermeld worden, de datum en het tijdvak van maximaal 4 uur waarbinnen de verwijdering plaats zal vinden.
- 5 Uiterlijk 1 februari 2019 dient er een ooievaarsonvriendelijke schoorsteenkap geplaatst te zijn op de schoorsteen aan de IJsvogellaan 92-94 te Leidschendam.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten – beschermd én onbeschermd – geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 13 augustus 2018 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, in samenhang met artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het verwijderen van een ooievaarsnest van de schoorsteen aan de IJsvogellaan 92-94 te Leidschendam. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het wegnemen van een nest van de ooievaar (*Ciconia ciconia*).

Ontheffing wordt gevraagd voor de periode 1 augustus 2018 tot en met 31 december 2018.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Kaart van de ligging van de locatie;
- Notitie 'Staat van instandhouding van ooievaar, verspreiding en aantalsontwikkeling';
- Diverse offertes voor schoorsteenkapen;
- Brief van de Veiligheidsregio Haaglanden, 9 augustus 2018;
- Brief van de GGD Haaglanden, kenmerk OCW/2018.4936 (2018 MMK 105329), 7 augustus 2018;
- Notitie 'Onderbouwing aantrekkende werking', Haagse Vogelbescherming.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de ooievaar is getoetst aan de artikelen 3.1 tot en met 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (verder: de beleidsregel).

De ooievaar is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden nesten van ooievaars weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat een van de belangen genoemd in artikel 3.3 van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het verwijderen van een ooievaarsnest van een schoorsteen van een twee-onder-een-kapwoning in een woonwijk te Leidschendam. Het nest beperkt het functioneren van de schoorsteen. Bij de start van het stookseizoen kunnen zich problemen voordoen bij het gebruik van de cv-installatie. Daarnaast is de ventilatie in beide huizen jaarrond beperkt. Het plan is om het nest te verwijderen op het moment dat de nesteldrang niet meer aanwezig is. Dit dient voor de winter te gebeuren om te voorkomen dat de ooievaars dit nest eventueel als overwinterplaats gaan gebruiken. Het moment van verwijdering zal bepaald worden door een deskundige van de Haagse Vogelbescherming in samenwerking met STORK. Na het verwijderen van het nest zal er door de bewoners op deze schoorsteen een zodanige constructie worden aangebracht dat mogelijke nieuwe aanvoer van nestmateriaal door ooievaars op deze schoorsteen wordt voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid en openbare veiligheid'. In artikel 3.2 van de beleidsregel staat dat de volksgezondheid in ieder geval in het geding is, indien 'in het wild levende dieren een risico vormen voor de openbare veiligheid of gezondheid van personen in hun woon- of werkomgeving waarbij de desbetreffende personen zich in redelijkheid niet aan dit risico kunnen onttrekken en waarbij dit risico wordt onderbouwd door een formele uiting van een overheidsorganisatie'. In voormelde brief van de GGD Haaglanden staat dat door de aanwezigheid van dit ooievaarsnest het binnenklimaat van beide woningen gedurende het gehele jaar negatief beïnvloed wordt. Door mogelijke ophoping van gevaarlijke stoffen in de woning, geuroverlast, vochtophoping en schimmelvorming kunnen de bewoners gezondheidsklachten krijgen. Daarnaast staat in de brief van Veiligheidsregio Haaglanden dat het ooievaarsnest op de betreffende woningen onwenselijk en (mogelijk) brandgevaarlijk is.

Gelet op het voorgaande, menen wij dat voldoende onderbouwd is dat het belang van de volksgezondheid in het geding is.

Geen andere bevredigende oplossing

Zoals hierboven aangegeven, kan de huidige situatie niet voortbestaan. Door de aanwezigheid van het nest kan de schoorsteen niet functioneren. Het is mogelijk om een constructie op een schoorsteen te plaatsen waarop het ooievaarsnest kan worden teruggeplaatst, zodanig dat de schoorsteen kan blijven functioneren als rook- en ventilatiekanaal. Gelet op de omstandigheid dat ooievaars jaarlijks terugkeren naar het nest, wordt dit nest met de jaren zwaarder. Een dergelijke constructie moet dan ook sterk genoeg zijn om het nest te dragen, zonder dat dit de schoorsteen of het dak aantast. Uit de bij de aanvraag gevoegde offerte blijkt dat een dergelijke constructie (inclusief de plaatsing) ruim 4400 euro kost. Dit is dus een zeer kostbare oplossing.

Bij de overweging of deze kosten proportioneel zijn, dient de geschiktheid van de nestlocatie betrokken te worden. De IJsvogellaan bevindt zich in een woonwijk in de Haagse regio. Een bezet ooievaarsnest kan andere ooievaars naar de wijk aantrekken. Dit is echter niet wenselijk, omdat de woonwijk geen veilige plek voor ooievaars is om op te groeien. De ooievaar is relatief grote vogel, met een lichaamsbouw gemaakt om te vliegen op thermiek. Het is belangrijk dat voor het opstijgen en landen voldoende open ruimte rond het nest beschikbaar is. Bij voorkeur nestelt de ooievaar op een hoge plek, die niet (direct) is omringd door obstakels. Ook is het van belang dat de omgeving verkeersluw is. Nadat de jongen zijn uitgevlogen, blijven ze nog zo'n drie weken in de buurt van het ouderlijk nest waar ze de neiging hebben te gaan rondwandelen over straat. De nestplek aan de IJsvogellaan ligt relatief laag en is direct omgeven door woningen. Uit ringonderzoek van de Haagse Vogelbescherming blijkt dat een groot deel van de pas uitgevlogen ooievaars uit een stedelijke omgeving slachtoffer wordt in het verkeer of in botsing komt met gebouwen. Het terugplaatsen van het nest aan de IJsvogellaan kan dan ook niet worden gezien als een bevredigende oplossing, nu deze locatie voor de ooievaarsjongen onveilig is. Voor het nu aanwezige ooievaarspaar is de woonwijk ongeschikt, maar ook voor andere ooievaarsparen die eventueel aangetrokken worden door het dit

nest in deze woonwijk. Gelet op de voor de ooievaar ongeschikte omgeving en de hoge kosten die gemoeid zijn met een ooievaarsnestconstructie op de schoorsteen, kan het plaatsen van een dergelijke nestconstructie op deze locatie niet als bevredigende oplossing gezien worden.

Zoals eerder vermeld, keren ooievaarsparen in principe ieder jaar terug naar hun nestlocatie. Indien in het najaar het nest verwijderd wordt, is er een grote kans dat de ooievaars vanaf het voorjaar het nest weer zullen opbouwen. Er zal dan ook een kap op de betreffende schoorsteen geplaatst moeten worden, waarmee voorkomen wordt dat weer nestmateriaal op de schoorsteen geplaatst wordt. Hoewel in de aanvraag is vermeld dat de bewoners van plan zijn om een dergelijke kap te plaatsen, is de informatie op dit aspect weinig concreet. De maatregel hebben wij dan ook geconcretiseerd in voorschrift 5. Er dient een ooievaarsonvriendelijke schoorsteenkap geplaatst te worden voordat de ooievaars na de winter terugkeren naar het nest. Over het algemeen keren de ooievaars in februari of maart terug naar hun nest, afhankelijk van hun overwinteringsplek. Nu onbekend is of dit ooievaarspaar in Nederland of het buitenland overwintert, hebben wij in het voorschrift bepaald dat de kap uiterlijk 1 februari 2019 geplaatst is. Op deze wijze is verzekerd dat de ooievaarsonvriendelijke kap aanwezig is voor de ooievaars terugkeren.

Door het plaatsen van deze ooievaarsonvriendelijke kap zullen de betreffende ooievaars moeten uitwijken naar een andere nestlocatie. Uit de notitie 'Onderbouwing aantrekkende werking' blijkt dat in de omgeving van Den Haag voldoende onbezette nestmogelijkheden (zoals ooievaarsnestpalen en kale boomstammen) aanwezig zijn, waarnaar de ooievaars kunnen uitwijken. Het is dan ook niet noodzakelijk om extra palen te plaatsen.

Gelet op het vorenstaande zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is dan het wegnemen van het ooievaarsnest.

Staat van instandhouding

Veel ooievaars in Nederland zijn geringd, zo ook een van de ooievaars die nestelt op deze schoorsteen. Het betreft een mannetje van 27 jaar oud. Ooievaars kunnen in het wild ongeveer 30 jaar oud worden, maar ondanks de hoge leeftijd van dit mannetje en zijn hierdoor afnemende vruchtbaarheid, kan een ooievaar tot aan de dood nesteldrang houden. Het betreffende ooievaarspaar heeft in 2018 geen nageslacht voortgebracht. Het is zeer aannemelijk dat het mannetje binnen afzienbare tijd overlijdt en tot die tijd geen nageslacht zal voortbrengen. Het verwijderen van het ooievaarsnest zal dan ook geen invloed hebben op de staat van instandhouding. Het is onbekend hoe oud het vrouwtje is, maar zij kan na de dood van haar partner samen met een ander mannetje voor nageslacht zorgen op een van de onbezette ooievaarspalen in de omgeving.

Het verwijderen van dit ooievaarsnest zal dan ook geen invloed hebben op de staat van instandhouding.

Ontheffing zonder faunabeheerplan

In artikel 3.17, vijfde lid, van de Wnb is bepaald dat in afwijking van artikel 3.12, eerste lid, van de Wnb een ontheffing kan worden verleend voor handelingen die niet op grond van een faunabeheerplan worden verricht. Dit is mogelijk indien de noodzaak ontbreekt voor een faunabeheerplan, gelet op de specifieke kenmerken van de desbetreffende diersoort dan wel de aard of omvang van te verrichten handelingen. In artikel 3.5, tweede lid, van de beleidsregel hebben wij aanvullend geregeld dat wij ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 3.17, vijfde lid, van de Wnb voor handelingen die niet op grond van een faunabeheerplan worden verricht voor een zo kort mogelijke periode van maximaal twee jaar. Daarnaast is in hetzelfde artikel geregeld dat wij in een beperkt aantal situaties een dergelijke ontheffing verlenen, waaronder 'bij een daadwerkelijke bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

Wij menen dat er in dit geval sprake is van een daadwerkelijke bedreiging van de volksgezondheid, hetgeen wordt onderschreven door de GGD. De huidige situatie zorgt voor een direct gezondheidsrisico voor de bewoners. De omvang van de te verrichten handeling is zodanig beperkt (namelijk het verwijderen van één nest) dat het niet redelijk is om voor dit incident een faunabeheerplan op te (laten) stellen. Met het aankomende stookseizoen moet er bovendien gebruik van de schoorsteen gemaakt kunnen worden, er kan

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

niet gewacht worden tot er een faunabeheerplan is opgesteld. Wij menen dan ook dat wij kunnen afwijken van het bepaalde in artikel 3.12, eerste lid, van de Wnb.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Leidschendam-Voorburg bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.17, in samenhang met artikel 3.3, van de Wnb worden verleend.